

8 Ochrona ludności i obrona cywilna

8 The cell broadcast system in Poland

Zgodnie z zarządzeniem Nr 20 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej do podstawowych zadań Biura ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej należy wykonywanie zadań w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego w obszarze powierzonym Komendantowi Głównemu PSP, a w szczególności:

1. opracowywanie kierunków działań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
2. opracowanie Programu Doskonalenia Obrony Cywilnej;
3. opiniowanie planów obrony cywilnej;
4. współudział w opiniowaniu planów reagowania kryzysowego;
5. przygotowywanie założeń do planów obrony cywilnej województw, powiatów, gmin i przedsiębiorców;
6. określanie założeń do ewakuacji ludności i mienia na wypadek masowego zagrożenia;
7. prowadzenie spraw w zakresie uzgodnień projektu planu obrony cywilnej państwa z Ministrem Obrony Narodowej oraz z innymi właściwymi ministrami;
8. dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej województw, powiatów i gmin,
9. analizowanie realizacji przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego zadań obrony cywilnej;
10. realizowanie zadań w zakresie określonym dla Komendanta Głównego PSP w przepisach o zarządzaniu kryzysowym;
11. opracowywanie założeń programowych, kierunków kształcenia i szkolenia oraz dokumentów określających zasady i organizację kształcenia i szkolenia na potrzeby powszechnego systemu ochrony ludności i obrony cywilnej;
12. opracowywanie harmonogramów szkoleń centralnych oraz ich realizacja dla potrzeb administracji publicznej z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności;
13. wykonywanie nadzoru nad realizacją szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności organizowanych przez terenowe organy obrony cywilnej, prowadzonych w placówkach szkoleniowych Państwowej Straży Pożarnej oraz wydziałach właściwych do spraw bezpieczeństwa w urzędach wojewódzkich;
14. opracowywanie, na potrzeby ministra właściwego do spraw wewnętrznych i Prezesa Rady Ministrów, informacji dotyczących obrony cywilnej;
15. kontrolowanie warunków odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej.

W skład biura wchodzi:

1. Wydział Planowania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (symbol BL-I);
2. Wydział Monitorowania i Analiz (symbol BL-II);
3. Wydział do spraw Szkoleń i Ćwiczeń Obrony Cywilnej (symbol BL-III);
4. Sekcja do spraw Zarządzania Kryzysowego (symbol BL-IV).

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej

W 2008 r. w Komendzie Głównej PSP podjęto prace nad nowym projektem ustawy o ochronie ludności. W projekcie tym, ochronę ludności pojmuje się jako zespół działań podejmowanych przez właściwe organy władzy publicznej, podmioty ratownicze i komponent humanitarny oraz pojedynczych obywateli, które zmierzają do zapewnienia bezpieczeństwa całemu społeczeństwu. Działania te powinny zminimalizować skutki zdarzeń zagrażających życiu i zdrowiu obywateli, ich mieniu i środowisku naturalnemu.

Proponowane w projekcie ustawy zapisy nie tworzą żadnych nowych struktur, lecz wskazują aktualnie funkcjonujące struktury i organizacje, realizujące przedsięwzięcia na rzecz ochrony ludności, mające charakter powszechny. Określa ona odpowiedzialność organów rządu i samorządu terytorialnego (gminy, powiatu, województwa, kraju), a ponadto służb, inspekcji i straży oraz innych podmiotów mających w zakresie swoich kompetencji zadania związane z ochroną ludności. Wszystkie te podmioty mające zadania związane z ochroną ludności określone w projekcie ustawy oraz w innych przepisach prawa, ustawa określa jako podmioty ochrony ludności.

Będzie ona zatem również aktem prawnym porządkującym i integrującym wszelkie regulacje prawne w tej dziedzinie. Nie ingeruje natomiast w pragmatykę i kompetencję podmiotów realizujących zadania ochrony ludności określonych odrębnymi ustawami.

Podczas prac nad projektem ustawy dokonano przeglądu rozwiązań stosowanych w krajach europejskich pod kątem możliwości wykorzystania ich w Polsce, starając się dostosować polskie prawo do najlepszych rozwiązań UE.

W związku z pojawieniem się nowych wyzwań dla bezpieczeństwa Europy (walka z terroryzmem, ochrona infrastruktury krytycznej, zagrożenie poważnymi katastrofami, konieczność usprawnienia transportu pomocy) w latach 2005–2006 podjęto szereg inicjatyw w celu wzmocnienia i ujednolicenia ochrony ludności na poziomie UE.

Istotnym elementem ochrony ludności w projektowanej ustawie jest dobrze przygotowany i poinformowany obywatel, któremu należy umożliwić zdobycie wiedzy i umiejętności na temat zachowania się w sytuacjach zagrożenia jego zdrowia, bądź życia, a także w zakresie zapobiegania, określając jego prawa i powinności. Ustawa jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 5 Konstytucji RP dotyczącym zapewnienia bezpieczeństwa obywatelom oraz strategii bezpieczeństwa narodowego.

Projektowana ustawa reguluje całość problematyki w sposób zadaniowy, przypisując organom oraz podmiotom odpowiedzialnym konkretne zadania i obowiązki. Dla administracji publicznej regulacje zapewnią czytelniejszy obraz kompetencji i odpowiedzialności.

Wytyczne w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia

W dniu 17 października 2008 r., Szef Obrony Cywilnej Kraju podpisał wytyczne w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia. Dokument ten stanowi wykonanie dyspozycji zawartej w § 2 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. nr 96, poz. 850). Ww. wytyczne identyfikują adresatów, na których spoczywa odpowiedzialność zarządzenia ewakuacji na skalę masową, a także zawiera wykaz przedsięwzięć do realizacji w procesie organizacji, planowania oraz prowadzenia ewakuacji. Ponadto, dokument ten wprowadza w życie nastę-

pujące definicje: masowe zagrożenie, strefa zagrożenia, miejsca bezpieczne, samoewakuacja, a także wyróżnia trzy stopnie ewakuacji:

1. Ewakuacja I stopnia polega na niezwłocznym przemieszczeniu ludności, zwierząt, mienia z obszarów/miejsc, w których wystąpiło nagle, nieprzewidziane bezpośrednie zagrożenie poza strefę zagrożenia. Realizuje się ją natychmiast po zaistnieniu zagrożenia dla życia, zdrowia, i mienia. Organizuje się ją na polecenie wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty, wojewody.

Ewakuację I stopnia może także zarządzić osoba kierująca akcją ratunkową na terenie objętym tą akcją. Można ją realizować w oparciu o dokumentację przygotowaną dla ewakuacji II stopnia.

2. Ewakuacja II stopnia polega na uprzednio przygotowanym planowym przemieszczeniu ludności, zwierząt, mienia z rejonów przyległych do zakładów, obiektów hydrotechnicznych, ze stref zalewowych oraz rejonów przyległych do innych obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla ludności, zwierząt lub mienia w przypadku ich uszkodzenia lub awarii. Realizuje się ją w sytuacji wystąpienia symptomów takiego zagrożenia. Organizuje się ją na polecenie wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty, wojewody.

3. Ewakuacja III stopnia polega na uprzednio przygotowanym przemieszczeniu ludności, zwierząt, mienia, podczas podwyższania stanu gotowości obronnej państwa. Prowadzona jest w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. W przypadku ewakuacji III stopnia decyzję o jej przeprowadzeniu podejmują terenowe organy obrony cywilnej lub organy wojskowe (w strefie bezpośrednich działań wojennych), we współdziałaniu z właściwymi organami obrony cywilnej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r., Nr 156 poz. 1301 z późn. zm.).

Szkolenie w zakresie ochrony ludności obrony cywilnej

Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych w 2008 r. odbywała się na podstawie:

- wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej;
- planu pracy Komendy Głównej PSP na 2008 r.;
- harmonogramu szkoleń centralnych na 2008 r. z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

Ogółem w 2008 r. w przedsięwzięciach szkoleniowych z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego na szczeblu centralnym uczestniczyło 2298 osób. Szczegóły przedstawia tabela 42.

Do zasadniczych przedsięwzięć zrealizowanych w 2008 r. należy zaliczyć:

- Organizację narady szkoleniowej z przedstawicielami Szkół PSP oraz Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej. Narada odbyła się w dniach 15–16 kwietnia 2008 r. w Centralnej Szkole PSP w Częstochowie. Celem spotkania było przedstawienie dokonań szkoleniowych z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego na szczeblu centralnym i w szkołach PSP w roku 2007, omówienie aktualnie realizowanych szkoleń oraz realizacja przedsięwzięć planowanych do przeprowadzenia w 2008 r. W naradzie udział wzięło 12 osób.
- Organizację seminarium naukowego pt. „Zastosowanie informatycznych programów wspierających proces prognozowania i oceny sytuacji skażeń”. Seminarium odbyło się w dniach 23–24 kwietnia 2008 r. w Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia Akademii Obrony Narodowej

oraz w Szkole Głównej Służby Pożarniczej. Celem przedsięwzięcia było zapoznanie uczestników z narzędziami i sposobami stosowanymi do prognozowania i oceny sytuacji skażeń, nakreślenie obszaru możliwej współpracy w omawianym zakresie pomiędzy Państwową Strażą Pożarną a Akademią Obrony Narodowej.

Tabela 42. Liczba osób uczestniczących w przedsięwzięciach szkoleniowych z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego na szczeblu centralnym w 2008 r.

Lp.	Przedsięwzięcie		Liczba osób
1.	Narada szkoleniowa z przedstawicielami Szkół Państwowej Straży Pożarnej oraz Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpowarowej		12
2.	Seminarium naukowe „Zastosowanie informatycznych programów wspierających proces prognozowania i oceny sytuacji skażeń”		50
3.	Posiedzenie Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami funkcjonującej przy Komendancie Głównym PSP (21–22.04.2008 r.)		13
4.	Posiedzenie Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (24.10.2008 r.)		14
5.	V warsztaty „System szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej”		29
6.	Konferencja naukowa nt. „Ochrona Narodowego Zasobu Bibliotecznego w czasie pokoju, kryzysu i wojny – teoria i praktyka”		150
7.	Symposium naukowe „Perspektywy rozwoju Obrony Cywilnej w Polsce”		15
8.	Narada szkoleniowa z przedstawicielami Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW, Szkół PSP, CNBOP oraz Ośrodka Szkolenia Obrony Cywilnej w Białymstoku		31
9.	Szkolenia	Kurs dla trenerów programu edukacyjnego „Bezpieczne życie”	29
10.		Szkolenie doskonalące dla operatorów radiostacji lotniczych	13
11.		Szkolenie dla osób zatrudnionych na stanowiskach do spraw obronnych w Wydziałach Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego	14
12.		Internetowe szkolenie dla administracji publicznej z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego	1856
13.		Szkolenie z zakresu upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego	6
14.		Szkolenie dla dyrektorów biur merytorycznych: Komendy Głównej Policji, Komendy Głównej PSP, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Komendantów Oddziałów i Ośrodków Szkolenia Straży Granicznej z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego	31
15.		Organizacja kursu dla pracowników merytorycznych komend wojewódzkich PSP, wydziałów zarządzania kryzysowego UW, powiatów i gmin z zakresu ochrony dóbr kultury.	19
16.	Koordynacja skierowań na kursy w Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w Akademii Obrony Narodowej		16
Razem			2298

Tematyka seminarium:

- Charakterystyka współczesnych zagrożeń bronią masowego rażenia,
- Krajowy system wykrywania skażeń i alarmowania – rola i zadania związane z prognozowaniem i oceną sytuacji skażeń,
- NATO dotyczące prognozowania skażeń – założenia ATP-45,
- Zastosowanie programu NBC Analysis do prognozowania sytuacji skażeń,
- Zastosowanie programu H-PAC do symulacji skażeń,
- Zastosowanie programu JTLS do symulacji skażeń w ćwiczeniach dowódczo-sztabowych wspomaganych komputerowo,
- Koncepcja analizy zagrożenia pożarowego obiektów z wykorzystaniem symulacji numerycznych za pomocą programu FDS,
- System wspomagania decyzji dla pożarów lasów z wykorzystaniem satelitarnych obserwacji Ziemi,
- Systemy detekcji wspierające proces prognozowania skażeń biologicznych,

- Zastosowanie sieci neuronowych w procesie decyzyjnym w zakresie prognozowania skażeń,
 - Zastosowanie programu Effects do prognozowania zdarzeń z udziałem substancji chemicznych,
 - Programy komputerowe wspomagające profilaktykę zagrożeń chemicznych i działania ratownicze po emisji substancji niebezpiecznych,
 - Prezentacja możliwości dydaktycznych Centrum Edukacji Bezpieczeństwa Powszechnego. W seminarium uczestniczyło 50 osób.
- Organizację dwóch posiedzeń Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. Pierwsze posiedzenie odbyło się w dniach 21–22 kwietnia 2008 r. w Centralnej Szkole PSP w Częstochowie. Podczas posiedzenia:
- przedstawiono informacje o szkoleniach zrealizowanych w 2007 r. z zakresu ochrony dóbr kultury przez Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Dóbr Kultury przy Szkole Aspirantów PSP w Krakowie,
 - przedstawiono propozycje szkoleń z zakresu ochrony dóbr kultury w Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Dóbr Kultury przy Szkole Aspirantów PSP w Krakowie,
 - podsumowano pracę Rady w 2007 r.,
 - zaproponowano wstępny plan pracy Rady na 2008 r.
- W spotkaniu udział wzięło 13 osób. Drugie posiedzenie odbyło się w dniu 24 października 2008 r. w Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach. Spotkanie poświęcone było omówieniu następujących zagadnień:
- informacja na temat bazy danych o wykładowcach i instruktorach prowadzących zajęcia na kursach i szkoleniach z zakresu ochrony dóbr kultury,
 - analiza możliwości utworzenia na bazie Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Dóbr Kultury w Krakowie „Elektronicznej biblioteki tematycznej”,
 - podjęcie działań zmierzających do opracowania ramowej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów kultury – przedstawienie analizy możliwości opracowania na potrzeby obiektów podległych Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministrowi Obrony Narodowej,
 - kursy i szkolenia planowane w Centrum Szkolenia Ochrony Ludności i Dóbr Kultury w Krakowie w roku 2009,
 - przygotowania do konferencji „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – inteligentne budynki, nowe technologie” – październik 2009 r.,
 - plan pracy Rady na rok 2009.
- W posiedzeniu udział wzięło 14 osób.
- Organizację V warsztatów nt. „System szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej”. Warsztaty zostały zorganizowane w dniach 27–28 października 2008 r. w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu. W warsztatach uczestniczyło 29 osób. Celem warsztatów było:
- zapoznanie uczestników z zagadnieniami dotyczącymi „Pedagogiki i edukacji wobec zagrożeń bezpieczeństwa jednostki ludzkiej”,
 - przedstawienie dotychczasowych rozwiązań i doświadczeń w zakresie szkolenia z tematyki ochrony ludności oraz wypracowanie propozycji kierunków doskonalenia z tematyki ochrony ludności oraz wypracowanie propozycji kierunków doskonalenia systemu szkolenia na najbliższe lata,
 - opracowanie projektu nowelizacji wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej,
 - opracowanie wskazówek do założeń programowych do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym wynikających z wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju,
 - określenie wzorów zaświadczeń do szkoleń organizowanych na szczeblu centralnym i terenowym,

- korekta wzorów sprawozdań ze szkoleń przeprowadzonych na szczeblu terenowym,
 - zapoznanie uczestników z procedurami udzielania pierwszej pomocy,
 - zapoznanie uczestników warsztatów z funkcjonowaniem Centrum Zarządzania Kryzysowego Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. W warsztatach uczestniczyło 29 osób.
- Organizację konferencji naukowej nt. „Ochrona Narodowego Zasobu Bibliotecznego w czasie pokoju, kryzysu i wojny – teoria i praktyka”. Konferencję zorganizowano w dniach 9–10 września 2008 r. w Centralnej Bibliotece Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Konferencja, w której udział wzięło 150 osób, adresowana była do środowiska dyrektorów bibliotek, których zbiory, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 24 listopada 1998 r., objęte są szczególną ochroną. W przygotowaniu i przeprowadzeniu części praktycznej przedsięwzięcia udział wzięli strażacy z Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 8 Komendy Miejskiej PSP m.st. Warszawy. Konferencja miała na celu:
- wymianę doświadczeń w zakresie ochrony dóbr kultury w czasie pokoju, kryzysu i wojny,
 - sprecyzowanie zadań bibliotek w zakresie prowadzenia procesów planistycznych związanych z ochroną zbiorów bibliotecznych,
 - określenie kierunków organizacji współpracy z jednostkami ratowniczo-gaśniczymi PSP w zakresie ochrony przeciwpożarowej zbiorów bibliotecznych,
 - wymianę poglądów pomiędzy teoretykami a praktykami,
 - propagowanie wiedzy z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa,
 - upowszechnienie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa,
 - edukację dla bezpieczeństwa,
 - wskazanie kierunku modernizacji dotychczasowych planów związanych z ochroną zbiorów bibliotecznych w czasie pokoju, kryzysu i wojny,
 - wskazanie kierunku organizacji współpracy i współdziałania na szczeblu lokalnym z innymi organizacjami i instytucjami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa posiadanym zasobom bibliotecznym.
- Uczestnictwo w sympozjum naukowym „Perspektywy rozwoju Obrony Cywilnej w Polsce”. Sympozjum odbyło się 28 listopada 2008 r. w Instytucie Bezpieczeństwa Państwa Akademii Obrony Narodowej.
- Celem przedsięwzięcia było zebranie uzasadnionych opinii i stanowisk w sprawach kierunków oraz przedsięwzięć doskonalenia organizacji Obrony Cywilnej w Polsce, które mogą stanowić podstawę do rzeczywistych rozwiązań.
- Problematyka sympozjum objęła następujące zagadnienia:
- kierowanie Obroną Cywilną,
 - przygotowanie jednostek organizacyjnych Obrony Cywilnej do potrzeb krajowych i środowiska międzynarodowego w ramach Unii Europejskiej i NATO,
 - miejsce i funkcję Obrony Cywilnej w systemach bezpieczeństwa narodowego oraz zarządzania kryzysowego,
 - podstawy prawne funkcjonowania organizacji Obrony Cywilnej,
 - zasady finansowania realizacji zadań Obrony Cywilnej,
 - zasady realizacji zadań Obrony Cywilnej przez organizacje pozarządowe,
 - rozwiązania szczegółowe realizacji zadań Obrony Cywilnej.
- Organizację narady szkoleniowej z przedstawicielami Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW, Szkół PSP i CNBOP oraz Ośrodka Szkolenia Obrony Cywilnej w Białymstoku. Narada odbyła się w dniach 10–11 grudnia 2008 r. w Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej. Podczas narady przedstawiono następujące tematy:

- realizacja szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w 2008 r. w Wydziałach Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich, Szkołach Państwowej Straży Pożarnej, Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpowodziowej oraz Ośrodku Szkolenia Obrony Cywilnej,
- aktywizacja strony internetowej www.ock.gov.pl,
- propozycje ofert szkoleniowych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na 2009 r.,
- realizacja szkoleń centralnych w 2008 r. oraz szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej planowane na rok 2009,
- wytyczne do sprawozdawczości dotyczącej szkoleń zrealizowanych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w 2008 r.

Ponadto omówiono tematykę opracowywania szczegółowych programów szkolenia na podstawie założeń programowych do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. W naradzie udział wzięło 31 osób.

- Organizację szkolenia dla trenerów programu edukacyjnego „Bezpieczne życie”. Szkolenie odbyło się w dniach 7–9 maja 2008 r. w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu.

Celem szkolenia było:

- przygotowanie trenerów do szkolenia nauczycieli nauczania zintegrowanego realizujących program edukacyjny „Bezpieczne życie” w klasach I–III szkół podstawowych na terenie gminy lub miasta, w oparciu o dwa pakiety edukacyjne „Odnaleźć Zgubka” i „Bezpieczny dom”,
- wskazanie potencjalnych zagrożeń życia i zdrowia, sposobów zapobiegania nieszczęśliwym wypadkom, a także wykształcania u dzieci umiejętności postępowania w trudnych sytuacjach,
- przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem najczęstszych urazów występujących podczas zdarzeń w szkole,
- przedstawienie zasad bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych, w oparciu o pakiet edukacyjny „Bezpiecznie z prądem”,
- zwrócenie uwagi na problematykę ochrony przeciwpożarowej w placówkach oświatowych,
- wskazanie właściwych sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru.

W szkoleniu wzięło udział 29 osób, którym wystawiono stosowne zaświadczenia i nadano uprawnienia trenerów programu edukacyjnego „Bezpieczne Życie”.

- Organizację szkolenia doskonalącego operatorów radiostacji lotniczych dla potrzeb funkcjonowania lotniczych formacji obrony cywilnej. Szkolenie, które odbyło się w dniach 16–18 czerwca 2008 r. w Centralnej Szkole Szybowcowej w Lesznie Wielkopolskim zostało zorganizowane przez Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP we współpracy z Aeroklubem Polskim. W szkoleniu udział wzięło 13 osób. Podstawą realizacji przedsięwzięcia był „Program szkolenia doskonalącego dla operatorów radiostacji lotniczych pracujących w paśmie lotniczym (117,975–137 MHz)”, zatwierdzony przez Zastępcę Szefa OCK w dniu 23 czerwca 2005 r. Program obejmował 22 godziny zajęć dydaktycznych, w tym 18 godzin zajęć teoretycznych oraz 4 godziny ćwiczeń praktycznych. Epizodyczne ćwiczenie praktyczne polegało na prowadzeniu rozpoznania wzrokowego podczas wykonywania lotu po wyznaczonej trasie oraz składanie meldunków o wynikach rozpoznania przez radiostację pokładową na aplikacyjne stanowisko dowodzenia CZK wojewody. Wykładowcami na szkoleniu byli m.in. instruktorzy Centralnej Szkoły Szybowcowej Aeroklubu Polskiego. W trakcie szkolenia uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia wystawy organizowanej przez Urząd Miasta pt. „50-lecie szybowcowych mistrzostw świata 1958–2008” oraz spotkać się z weteranami tamtych wydarzeń.
- Organizację szkolenia dla osób zatrudnionych na stanowiskach do spraw obronnych w Wydziałach Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności

i zarządzania kryzysowego. Szkolenie odbyło się w dniach 17–18 czerwca w Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpowodziowej. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z:

- kreatorem planów reagowania kryzysowego „ELIXIR”,
- założeniami Narodowego Systemu Pogotowia Kryzysowego,
- tematyką dotyczącą nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych oraz reklamowania osób funkcyjnych od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny dla potrzeb obrony cywilnej,
- systemem zabezpieczenia obiektu zabytkowego na wypadek szczególnych zagrożeń na przykładzie Muzeum Pałac w Wilanowie,
- funkcjonowaniem Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- ochroną dóbr kultury przed zagrożeniami,
- katalogiem zagrożeń będącym w dyspozycji Państwowej Straży Pożarnej.

W szkoleniu udział wzięło 14 osób.

- Organizację szkolenia z zakresu upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarnego. Szkolenie odbyło się w dniach 4–7 listopada 2008 r. w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z systemem norm, rolą i znaczeniem MPH we współczesnym świecie. Wykłady prowadziła kadra naukowa Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Organizację kursu dla pracowników merytorycznych komend wojewódzkich PSP, Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW, powiatów i gmin z zakresu ochrony dóbr kultury. Szkolenie odbyło się w dniach 15–17 grudnia 2008 r. w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie.
- Organizację szkolenia dla dyrektorów biur merytorycznych: Komendy Głównej Policji, Komendy Głównej PSP, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Komendantów Oddziałów i Ośrodków Szkolenia Straży Granicznej z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. Szkolenie odbyło się w dniach 7–8 października 2008 r. w Szkole Głównej Służby Pożarniczej. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z:
 - miejscem, strukturą i zadaniami obrony cywilnej w świetle aktualnie obowiązujących przepisów,
 - organizacją ratownictwa w Polsce,
 - funkcjonowaniem krajowego systemu wykrywania skażeń na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
 - zagrożeniem terroryzmem z użyciem broni biologicznej i możliwości przeciwdziałania skutkom takich zdarzeń,
 - zasadami i podstawami reklamowania osób z administracji publicznej oraz świadczeniami osobistymi i rzeczowymi w przypadku sytuacji kryzysowej,
 - ochroną dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń oraz współpracą z wojewódzkimi konserwatorami zabytków,
 - analizą ryzyka podczas sytuacji kryzysowych,
 - przeprowadzenie dla uczestników multimedialnego treningu decyzyjnego na temat „Zarządzanie w sytuacjach kryzysowych w aspekcie zagrożenia powodziowego, zagrożenia wycieku LPG, współpraca ze środkami masowego przekazu”,
 - kierunkiem prac zgodnie z wytycznymi do opracowania projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

W szkoleniu udział wzięło 31 osób.

W 2008 r. opracowano następujące publikacje i programy szkolenia:

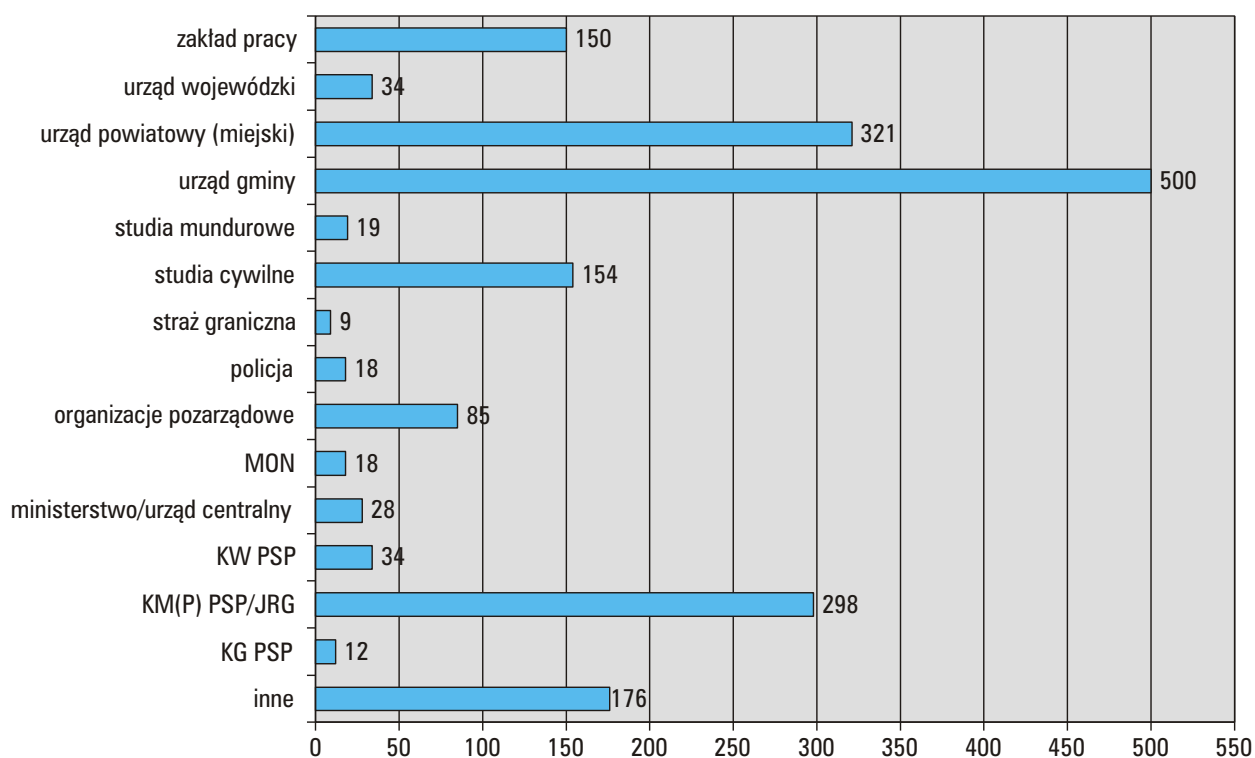
- Wydawnictwa książkowe:
 - „Zastosowanie informatycznych programów wspierających proces prognozowania i oceny sytuacji skażeń”,
 - „System szkolenia dla potrzeb ochrony ludności i obrony cywilnej”.
- Programy szkolenia:
 - z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego dla osób zatrudnionych na stanowiskach do spraw obronnych w Wydziałach Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego,
 - z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego dla dyrektorów biur merytorycznych: Komendy Głównej Policji, Komendy Głównej PSP, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Komendantów Oddziałów i Ośrodków Szkolenia Straży Granicznej z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

Szkolenie internetowe

Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP we współpracy ze Szkołą Główną Służby Pożarniczej zorganizowało trzecią edycję szkolenia internetowego z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. Szkolenie stanowiło alternatywną i nieodpłatną formę doskonalenia, skierowaną do wszystkich osób zainteresowanych bezpieczeństwem powszechnym. Przy wykorzystaniu platformy e-learning zaprezentowano 10 wykładów, które umożliwiły uczestnikowi doskonalenie kwalifikacji w zakresie problematyki bezpieczeństwa, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, które ukazywały się w okresie od września do listopada 2008 r. Na szkolenie załogowało się 1856 osób. Szczegółowy wykaz uczestników, z podziałem na województwa i instytucje przedstawia poniższa tabela i wykresy.

Tabela 43. Liczba zarejestrowanych uczestników szkolenia internetowego

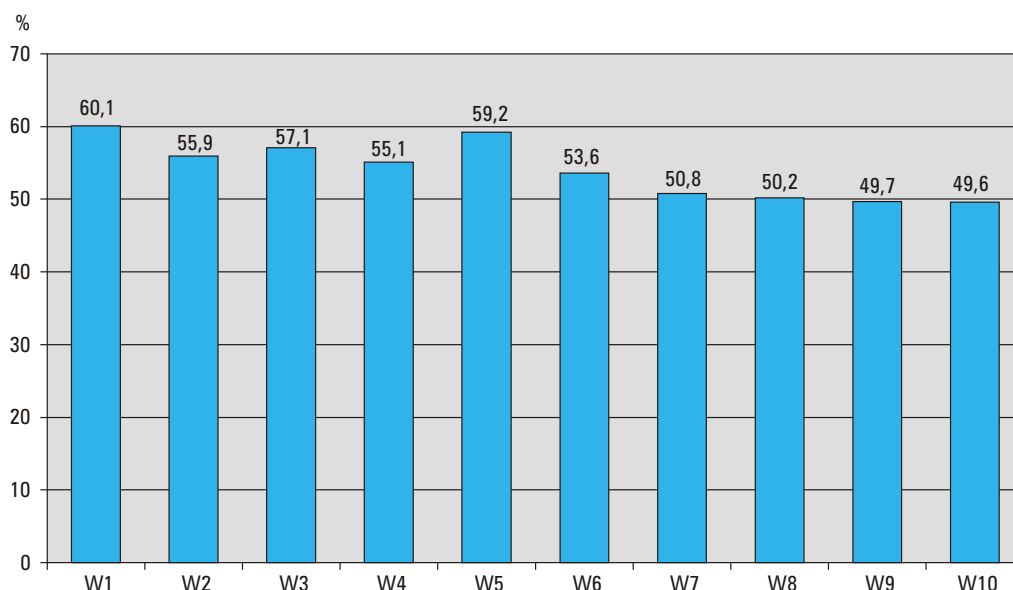
Województwo	Liczba uczestników	Udział procentowy
Dolnośląskie	147	8
Kujawsko-pomorskie	122	7
Lubelskie	80	4
Lubuskie	69	4
Łódzkie	70	4
Małopolskie	169	9
Mazowieckie	307	16
Opolskie	45	2
Podkarpackie	91	5
Podlaskie	74	4
Pomorskie	124	7
Śląskie	159	8
Świętokrzyskie	68	4
Warmińsko-mazurskie	84	5
Wielkopolskie	146	8
Zachodniopomorskie	101	5
Razem	1856	

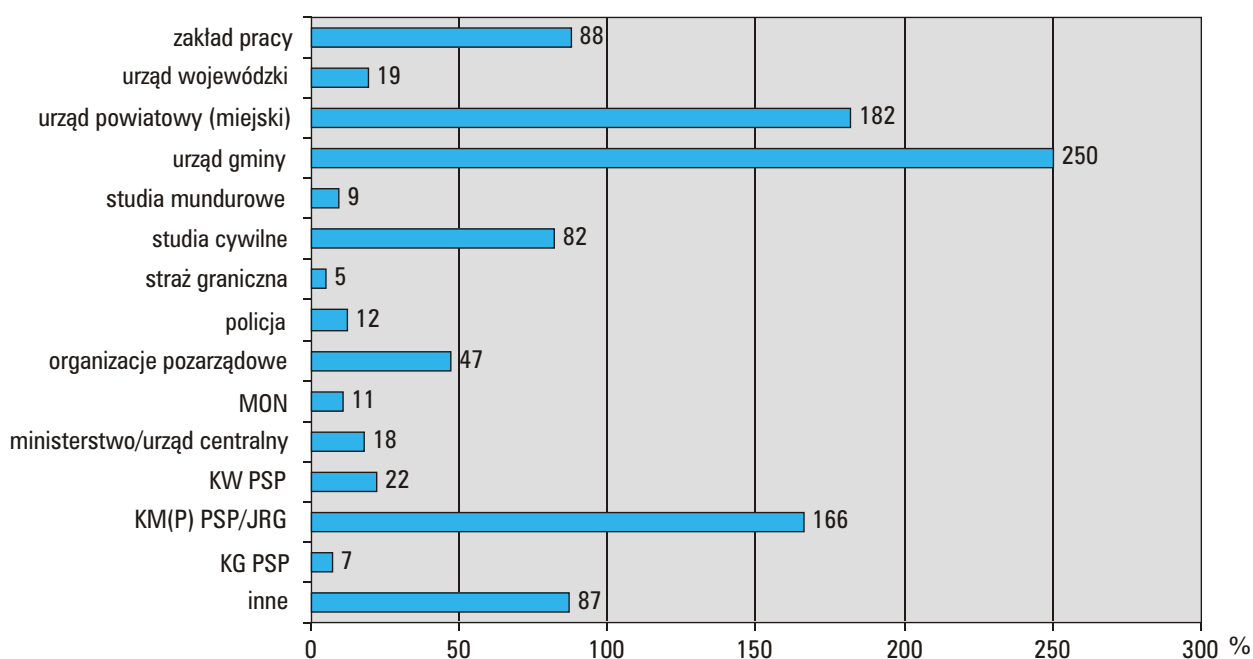
Rys. 37. Rozkład uczestników szkolenia internetowego według miejsca pracy

Tabela 44. Aktywność uczestników szkolenia na poszczególnych wykładach

Instytucja	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	W8	W9	W10	Średnia
Inne	107	89	92	88	97	87	80	76	74	75	87
KG PSP	7	8	8	6	5	7	8	6	7	7	7
KM(P) PSP/JRG	188	185	183	173	179	161	148	150	146	147	166
KW PSP	24	22	21	24	26	24	20	19	21	20	22
Ministerstwo/urząd centralny	21	19	19	17	20	16	16	16	18	16	18
MON	14	11	11	12	12	11	12	10	10	11	11
Organizacje pozarządowe	49	54	50	46	51	47	42	44	40	42	47
Policja	13	11	13	12	14	12	11	11	12	12	12
Straż graniczna	6	4	5	5	5	4	4	4	4	4	5
Studia cywilne	92	83	85	86	92	81	77	79	77	70	82
Studia mundurowe	10	11	10	10	10	10	8	7	9	8	9
Urząd gminy	278	253	266	260	277	246	238	227	226	230	250
Urząd powiatowy (miejski)	195	178	184	181	196	180	174	178	179	176	182
Urząd wojewódzki	20	22	19	17	22	18	17	17	16	19	19
Zakład pracy	92	88	93	86	93	91	87	87	84	83	88
Suma końcowa	1116	1038	1059	1023	1099	995	942	931	923	920	1004,6
Udział procentowy w wykładzie	60,1%	55,9%	57,1%	55,1%	59,2%	53,6%	50,8%	50,2%	49,7%	49,6%	54,1%

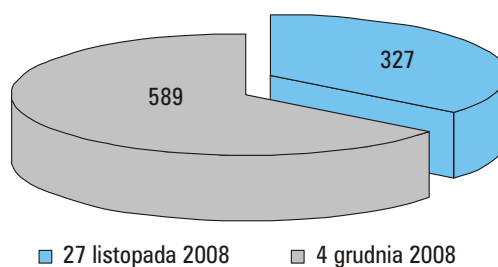

Rys. 38. Procentowy udział w wykładzie

Rys. 39. Udział ilościowy w wykładach w zależności od miejsca pracy

Po opublikowaniu ostatniego wykładu, przeprowadzono testowy egzamin końcowy, który odbył się w szkołach i ośrodkach szkolenia PSP w 16 województwach. Egzamin przeprowadzono w dwóch terminach (27 listopada oraz 4 grudnia), wynik pozytywny uzyskało 916 osób, którym wydano zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, podpisane przez Szefa OCK oraz Rektora-Komendanta SGSP. Liczbę osób biorących udział w egzaminie ilustruje wykres.

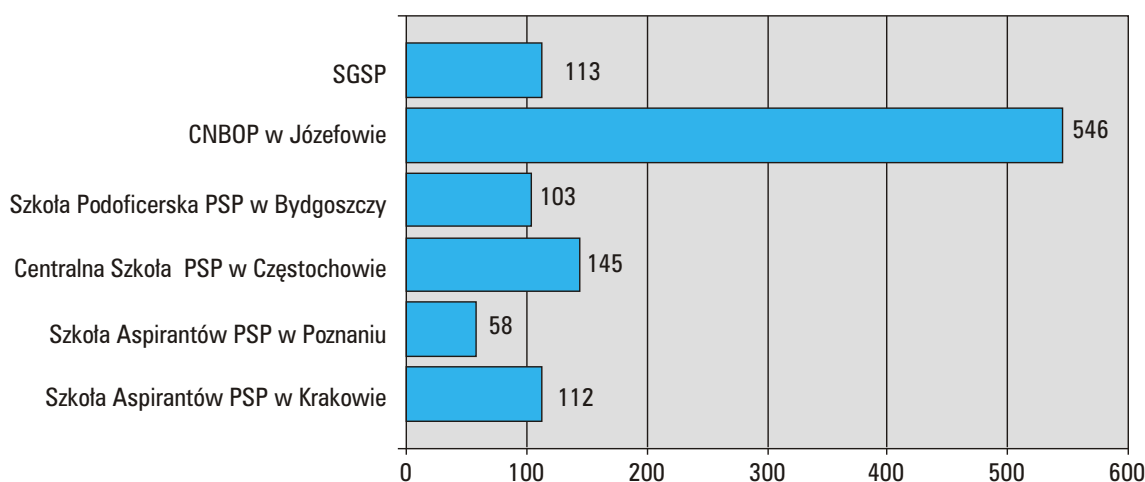
Rys. 40. Rozkład uczestników egzaminu końcowego

Szkolenia z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego zrealizowane w placówkach edukacyjnych PSP

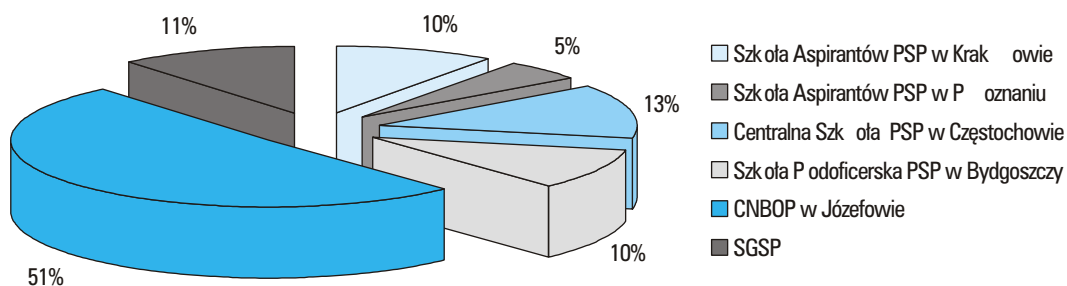
W 2008 r. w ramach szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w szkołach i ośrodkach szkolenia PSP przeszkolono 984 osoby. Najwięcej osób (546) było przeszkolonych w Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpowodziowej. Poniższe tabele oraz wykresy przedstawiają liczbę osób przeszkolonych w poszczególnych placówkach dydaktycznych PSP.

Tabela 45. Realizacja szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej realizowanych przez placówki edukacyjne PSP w 2008 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba osób
1.	Szkoła Aspirantów PSP w Krakowie	112
2.	Szkoła Aspirantów PSP w Poznaniu	58
3.	Centralna Szkoła PSP w Częstochowie	145
4.	Szkoła Podoficerska PSP w Bydgoszczy	103
5.	CNBOP w Józefowie	546
6.	SGSP	113
Razem		984

Rys. 41. Liczba osób przeszkolonych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w placówkach dydaktycznych Państwowej Straży Pożarnej

Rys. 42. Procentowy wykres realizacji szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w placówkach dydaktycznych Państwowej Straży Pożarnej

Tabela 46. Inne przedsięwzięcia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej zrealizowane w 2008 r. w placówkach dydaktycznych PSP (m.in. narady, odprawy, warsztaty i posiedzenia)

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczestników
1.	Szkoła Aspirantów PSP w Poznaniu	20
2.	Centralna Szkoła PSP w Częstochowie	60
3.	CNBOP w Józefowie	195
Razem		275

Program edukacyjny „Bezpieczne życie”

Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Komendy Głównej PSP nadzoruje realizację programu edukacyjnego „Bezpieczne życie” na terenie kraju. Przygotowanie do programu obejmuje szereg przedsięwzięć organizacyjno-merytorycznych z takim wyprzedzeniem, aby w kolejnym roku szkolnym program mógł być wdrożony w środowisku dzieci. W roku szkolnym 2007/2008 programem objętych zostało 6276 dzieci z 72 szkół.

Dla potrzeb realizacji programu zostało przygotowanych pod względem merytorycznym 247 nauczycieli nauczania początkowego.

Tabela 47. Miejscowości objęte programem „Bezpieczne życie”

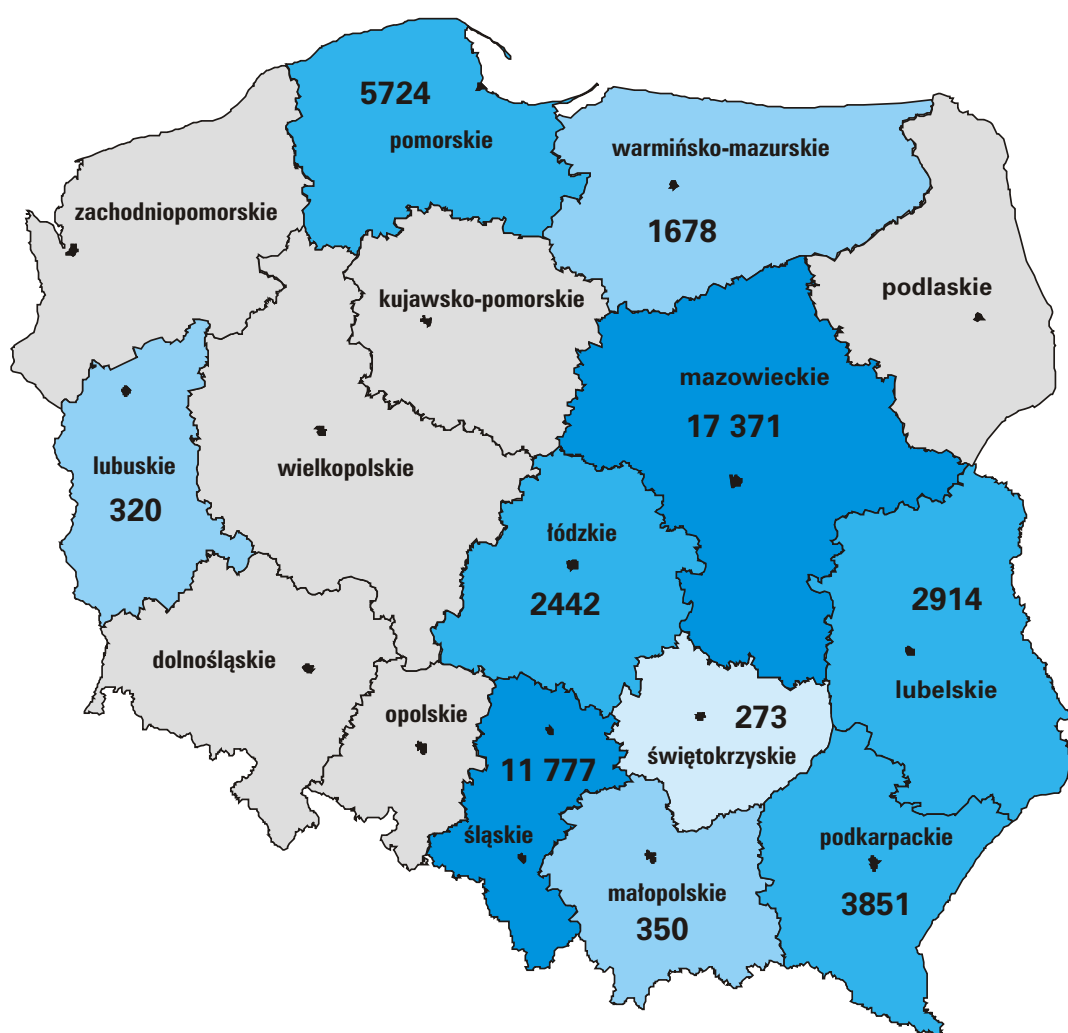
Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli	Liczba szkół	Uwagi
1.	Powiat łęczyński	1453	31	20	rozpoczęcie
2.	Miasto Gdynia	ok. 1000	36	8	kontynuacja
3.	Miasto i gmina Nisko	555	40	9	rozpoczęcie
4.	Gmina Zebrzydowice	165	23	4	rozpoczęcie
5.	Warszawa, dzielnice – Praga Północ, Wesoła oraz Włochy	2113	78	15	rozpoczęcie
6.	Miasto Chorzów	990	39	16	kontynuacja
Razem		6276	247	72	

Program edukacyjny jest realizowany w oparciu o harmonogram, w którym zaplanowane są przedsięwzięcia na cały rok szkolny i obejmują one między innymi: prowadzenie zajęć przez nauczycieli, spotkania dzieci z przedstawicielami PSP i Policji oraz innymi służbami, pokaz sprzętu ratowniczego, wycieczki do jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP, konkursy z zakresu bezpieczeństwa przeprowadzane w różnych formach, przegląd placówek oświatowych pod względem bezpieczeństwa.

W ceremoniach uroczystego rozpoczęcia programu udział biorą przedstawiciele władz samorządowych, placówek oświatowych, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, innych zaangażowanych organizacji i instytucji oraz media. Uroczystości są uświetnione występami artystycznymi dzieci i młodzieży z lokalnych szkół.

Na podkreślenie zasługuje zaangażowanie funkcjonariuszy z komend powiatowych i wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej, którzy pełnią ważną rolę w koordynacji przedsięwzięcia na swoim terenie.

Dotychczas od 2000 r. program realizowany był w 10 województwach na terenie kraju i objął 46 682 dzieci.

Rys. 43. Dynamika wdrażania programu edukacyjnego „Bezpieczne życie” w latach 2000–2009

Tabela 48. Dane statystyczne realizacji Programu „Bezpieczne życie” od 2000 r.

Lp.	Rok	Miejscowość	Liczba				
			edukatorów	nauczycieli	placówki oświatowe	dzieci objętych programem (klasy I–III)	ogółem realizacja szkolenia dzieci w latach
1.	2000	Zakopane Instruktorzy ZHP	35	0	0	350	273
2.		gmina Chmielnik	24	0	3	273	
3.	2002	gmina Harasiuki	24	0	7	262	262
4.		Gdynia	25	0	0	0	

Lp.	Rok	Miejscowość	Liczba				ogółem realizacja szkolenia dzieci w latach
			edukatorów	nauczycieli	placówki oświatowe	dzieci objętych programem (klasy I–III)	
5.	2003	gmina Bartoszyce	34	0	7	423	981
6.		Gdynia	0	53	4	558	
7.		Warszawa gmina Bielany	24	15	14	0	
8.	2004	Dąbrowa Górnicza	32	150	25	3 255	11 706
9.		Warszawa Bielany	0	144	0	3 207	
10.		Warszawa, gmina Targówek	27	75	11	3 015	
11.		Lesznowola	4	54	4	610	
12.		Stare Babice	6	44	3	558	
13.		gmina Chmielnik	0	21	0	0	
14.		gmina Bartoszyce	0	17	0	0	
15.		Piotrków Trybunalski	16	0	0	0	
16.		gmina Jeleśnia	4	0	0	0	
17.		gmina Białobrzegi	6	0	2	0	
18.		Śląska Komenda Wojewódzka PSP	4	0	0	0	
19.		Gdynia	0	39	7	850	
20.		gmina Bartoszyce	0	17	0	0	
21.		gmina Sępól	0	12	4	211	
22.	2005	gmina Jeleśnia	0	41	19	0	8 401
23.		Piekary Śląskie	37	155	27	3 162	
24.		Chorzów	48	0	17	1 200	
25.		Mikołajki	0	24	4	289	
26.		Piotrków Trybunalski	0	85	0	2 442	
27.		gmina Białobrzegi	0	18	0	350	
28.		Gdynia	0	40	0	958	
29.	2006	Warszawa-Białoleka	9	113	12	2 388	6 152
30.		Warszawa-Ursus	0	27	10	503	
31.		Sanok	0	24	10	1 242	
32.		Chorzów	0	43	16	1 019	
33.		Gdynia	0	35	7	1 000	
34.	2007	Warszawa	0	140	20	2 891	6 148
35.		Sanok	0	24	35	1 242	
36.		Chorzów	0	43	16	1 015	
37.		Gdynia	0	35	8	1 000	
38.	2008	Powiat Łęczyński	0	31	20	1 453	6 276
39.		Miasto Gdynia	0	36	8	ok. 1 000	
40.		Miasto i gmina Nisko	0	40	9	555	
41.		Gmina Zebrzydowice	0	23	4	165	
42.		Warszawa, dzielnice – Praga Północ, Wesoła oraz Włochy	0	78	15	2 113	
43.		Miasto Chorzów	0	39	16	990	
Razem			359	1 735	364	40 549	

Ponadto, spośród 359 edukatorów wyłoniono w 2008 r. 29 trenerów, którzy będą szkolić nauczycieli w całym kraju z zakresu wprowadzania programu.

Tabela 49. Kontynuowanie wdrażania programu „Bezpieczne Życie” w roku szkolnym 2008/2009 w następujących miejscowościach

Lp.	Rok szkolny	Miejscowość	Liczba				ogółem realizacja szkolenia dzieci w latach
			edukatorów	nauczycieli	placówki oświatowe	dzieci objętych programem (klasy I–III)	
1.	2008/2009	Warszawa: Bemowo, Rembertów, Wawer	0	61	15	1 620	6133
2.		Kolbuszowa: Cmolas, Dzikowiec	0	28	8	550	
3.		Deszczno (SP: Deszczno, Bolemin, Ciecierzycy, Ulim)	0	16	4	320	
4.		Mrągowo	0	24	8	755	
5.		powiat Łęczyński	0	–	20	1 461	
6.		Gdynia	0	–	8	358	
7.		Chorzów	0	–	16	971	
8.		Gmina Stare Babice	0	–	3	98	
Razem			0	159	83	6133	

Stan bazy magazynowej na potrzeby obrony cywilnej (OC)

(Informacja opracowana na podstawie danych otrzymanych z Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego urzędów wojewódzkich wg danych na dzień 31.12.2007 r.)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin (Dz. U. Nr 96, poz. 850) – utrzymywane są magazyny obrony cywilnej do przechowywania niezbędnego sprzętu i umundurowania przeznaczonego do wykonywania zadań obrony cywilnej.

Rodzaje magazynów obrony cywilnej:

- wojewódzkie,
- powiatowe,
- gminne,
- zakładowe.

Obecnie utrzymywane są 32 obiekty magazynów wojewódzkich OC, o powierzchni 26 144 m², które w pełni zabezpieczają potrzeby magazynowania, składowania i przechowywania sprzętu OC. Są to budynki wolnostojące, o powierzchni składowania kilkuset m², z zapleczem remontowym i socjalnym. Większość z nich posiada własne, niezależne kotłownie centralnego ogrzewania oraz rezerwowe źródła energii elektrycznej.

Magazyny powiatowe zostały zorganizowane w 15 województwach, za wyjątkiem województwa kujawsko-pomorskiego.

Ogólna liczba magazynów powiatowych wynosi 152, o powierzchni 9620 m². Braki w powierzchniach magazynów powiatowych wynoszą 10 731 m². Największe potrzeby magazynowe zgłaszają województwa: kujawsko-pomorskie, mazowieckie, śląskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie.

Ogólna liczba magazynów gminnych wynosi 2470, o powierzchni 1 14 669 m², a potrzeby zostały określone na poziomie 122 909 m² (brakuje 8240 m²). Największe potrzeby magazynów gminnych zgłaszają województwa: łódzkie, podkarpackie, pomorskie, wielkopolskie.

Ogólna liczba magazynów zakładowych wynosi 4995, o powierzchni 126 802 m², a potrzeby określone zostały na poziomie 142 235 m² (brakuje 15 433 m²). Największe niedobory w powierzchniach magazynów zakładowych zgłaszają województwa: lubelskie, łódzkie, małopolskie, podkarpackie, śląskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie.

W skali kraju liczba magazynów OC wynosi 7649, o łącznej powierzchni 277 236 m².

Stan sprzętu obrony cywilnej znajdującego się w magazynach OC

Do realizacji zadań obrony cywilnej należy zabezpieczenie odpowiedniej ilości sprzętu i materiałów. Część sprzętu i materiałów ujęta jest w planach świadczeń rzeczowych. Natomiast pozostały sprzęt i materiały, szczególnie do wyposażenia formacji obrony cywilnej przechowuje się w magazynach obrony cywilnej.

Sprzęt obrony cywilnej, przechowywany w magazynach obrony cywilnej, podzielony jest na następujące grupy:

- Indywidualne środki ochrony dróg oddechowych,
- Indywidualne środki ochrony skóry,
- Sorty mundurowe (mundury OC),
- Sprzęt rozpoznania skażeń chemicznych,
- Sprzęt rozpoznania skażeń promieniotwórczych,
- Sprzęt służby zdrowia,
- Środki i sprzęt do likwidacji skażeń,
- Sprzęt budowli ochronnych,
- Sprzęt uzbrojenia i elektroniki,
- Sprzęt radiotelefoniczny i łączności przewodowej,
- Sprzęt i urządzenia do ostrzegania i alarmowania,
- Sprzęt żywnościowy,
- Sprzęt przeciwpowodziowy,
- Sprzęt kwatermistrzowski,
- Sprzęt saperski,
- Sprzęt przeciwpożarowy.

Część zgromadzonego sprzętu w magazynach OC, to sprzęt starszej generacji, który w miarę posiadanych środków finansowych sukcesywnie jest wymieniany. Dotyczy to głównie indywidualnych środków ochrony dróg oddechowych (masek przeciwgazowych), sprzętu i urządzeń do ostrzegania i alarmowania oraz sprzętu przeciwpowodziowego. Aktualizacja danych o sprzęcie obrony cywilnej przeprowadzana jest co roku.

Punkty do likwidacji skażeń OC

W prawie międzynarodowym – Protokół Dodatkowy do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r., dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) oraz protokół dodatkowy do konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r., dotyczący ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów

zbrojnych (Protokół II) (Dz. U. nr 41, poz. 175 z dnia 20 maja 1992 r.) określono, że do zadań obrony cywilnej należy (...) „odkazywanie i inne podobne działania ochronne”.

Powyższe zadanie realizowane jest poprzez planowanie przygotowania punktów do likwidacji skażeń takich jak:

- PZSan – punkty zabiegów sanitarnych,
- POO – punkty odkazywania odzieży,
- PZTsam – punkty zabiegów transportu samochodowego,
- PZTkol – punkty zabiegów transportu kolejowego,
- PZTwod – punkty zabiegów transportu wodnego,
- PZWet – punkty zabiegów weterynaryjnych.

Przygotowanie punktów planowane jest w obiektach funkcjonujących w czasie pokoju, na bazie: łaźni, basenów kąpielowych, pralni, myjni samochodowych, myjni wagonów oraz na bazie infrastruktury technicznej, sprzętowej i instalacyjnej województwa.

SUMMARY

The draft Act on Civil Protection

In 2008, at the National Headquarters work was launched on a new draft Act on Civil Protection. In this draft, civil protection is understood to mean a set of measures taken by the competent public authorities, rescue and humanitarian agencies and single citizens to ensure security for the entire population. These measures should minimise the effects of events posing danger for the life and health of citizens, their property and the natural environment.

The provisions proposed in this draft Act do not create any new structures, but refer to the currently functioning structures and organisations which carry out tasks of general nature to protect the population. It lays down the responsibilities of the authorities of the government and the territorial self-government (the commune, the county, the province and the country) and, moreover, those of the services, inspectorates, guards and other agencies the competence of which includes tasks related to civil protection. In the Act, all these entities which have tasks related to civil protection as defined in the draft Act and other provisions of legislation are called the agencies of civil protection.

Therefore, the Act will also be a legal act which orders and integrates all the legal regulations in this field. However, it does not address the routines and competence of the entities which implement tasks related to civil protection as set out by separate Acts.

In the course of the work on the draft Act, the solutions applied in European countries were reviewed with a view to using them in Poland, in an attempt to adapt the Polish law to the EU solutions.

In connection with the emergence of new challenges for European security (the fight against terrorism, the protection of critical infrastructure, the hazard of major disasters and the need to improve the transport of assistance) in the years 2005–2006, a number of initiatives were undertaken to strengthen and unify civil protection at EU level.

An important element of the civil protection under the draft Act is the well prepared and informed citizens. Action has to be taken to facilitate their acquisition of knowledge and competence in the scope of their behaviour in situations which threaten their health or life as well as in the scope of their prevention, by defining their rights and obligations. The Act fulfils the delegation under Article 5 of the Constitution of the Republic of Poland which relates to ensuring the security of citizens and the strategy for national security.

The draft Act regulates the whole of the problems in terms of relevant tasks, assigning tasks and obligations to authorities and responsible bodies. With regard to the public administration, these regulations will indicate clearer competence and responsibility.

The guidelines on the principles of the evacuation of the population, livestock and property in case of a mass-scale emergency

On 17 October 2008, the Chief of the National Civil Defence signed the guidelines on the principles of the evacuation of the population, livestock and property in case of a mass-scale emergency. This document implemented the provision

of § 2 (7) of the Regulation of the Council of Ministers of 25 June 2002 on the detailed scope of the activities of the Chief of the National Civil Defence and the Chiefs of the Civil Defence of Provinces, Counties and Communes (Official Journal, No 96, Item 850). These guidelines identified the addressees who were responsible for ordering the evacuation on a mass scale and also contained a list of activities to be implemented in the process or organisation, planning and conduct of the evacuation.

Training in the scope of civil protection and civil defence

In 2008, the training activities were carried out on the basis of:

- ▣ The guidelines of the Chief of the National Civil Defence of 19 December 2006 on the principles of the organisation and delivery of training courses in the scope of civil defence;
- ▣ The work plan of the National Headquarters of the SFS for 2008;

The timetable of central training courses for 2008 in the scope of civil protection, civil defence and crisis management.

In 2008, a total of 2,298 persons took part in training activities in the scope of civil protection, civil defence and crisis management at central level. In turn, 984 persons were trained in the Schools and Training Centres of the State Fire Service in the scope in question.

Internet-based training

In cooperation with the Main School of the Fire Service, the Bureau of Civil Protection and Civil Defence of the National Headquarters of the SFS organised the 3rd edition of an Internet-based training course in the scope of civil protection, civil defence and crisis management. The training course was an alternative and free of charge form of personal development, addressed to the persons interested in public security. Using an *e-learning* platform, 10 lectures were delivered, allowing the participants to improve their competences in the scope of the problems of security, civil protection and crisis management. The lectures were delivered in the period from September to November 2008. 1,856 persons logged into the training course.

After the last lecture was published, the final test-based examination was carried out at the Schools and Training Centres of the State Fire Service in 16 Provinces. The examination was conducted on two dates (27 November and 4 December). 916 persons passed the examination and were presented with certificates to the conclusion of the training course, signed by the Chief of the National Civil Defence and the Rector – Commandant of the Main School of the Fire Service.

The educational programme “Safe Life”

The Bureau of Civil Protection and Civil Defence of the National Headquarters of the SFS supervised the implementation of the educational programme “Safe Life” in the territory of the country. The preparation for the programme included a number of organisational and substantive activities so much in advance as to ensure that in a successive school year the programme could be implemented in the children’s community.

In the school year 2007/2008, the programme covered **6,276** children from **72** schools. **247** teachers of initial education were prepared in substantive terms to deliver the programme.

Since 2000 the programme has been implemented in 10 Provinces in the territory of the country and covered **46,682** children. 359 educators were trained to implement the programme. Moreover, out of 359 educators, in 2008, **29** trainers were selected to train teachers throughout the country in the scope of the introduction of the programme.

The educational programme was implemented on the basis of a timetable which set out the activities for the whole school years, including e.g. the conduct of classes by teachers, the meetings between children and representatives of the SFS, the Police and other services, demonstrations of rescue equipment, trips to firefighting and rescue units of the SFS, competitions in the scope of safety conducted in different forms and safety inspections at educational establishments.

The ceremonies of the official opening of the programme were attended by representatives of the self-government authorities, the educational establishments, the State Fire Service, the Police, other organisations and institutions involved and the media. The ceremonies were accompanied by artistic spectacles delivered by children and young people from local schools.

It is important to emphasise the involvement of the firemen from the County and Provincial Headquarters of the SFS, who played a major role in the coordination of the project in their areas.